

Antisemitismus

Ne jako červená, ale spíše jako černá nit se táhne dějinami židovského národa pronásledování, útlak a nejrůznější projevy a formy nesnášenlivosti, pro něž se užívá výraz antisemitismus. Tento termín poprvé užil německý protižidovský aktivista Wilhelm Marr r. 1879.

„Slovo antisemitismus označuje nenávisť či předsudky vůči Židům i veškeré činy vyplývající z tohoto přesvědčení.“²⁶ Doslova vyjadřuje ideu odporu (jak ukazuje předpona “anti“) vůči Semitům, míní se jím obecně však jen protižidovské projevy. “Tento termín je ale považován za nesmyslný, protože neexistuje žádný ‘semitismus’, ve vztahu k němuž lze být ‘anti’.“²⁷

Antisemitismus má tyto aspekty:

1. sociologický: neochota Židů se zařadit do hostitelské společnosti je činí provokativně viditelnými;
2. teologický;
3. iracionální (v psychologické rovině také psychopatologický)

Právem je možno jej označit za nejsetrvalejší zášť v dějinách lidstva.²⁸ I když by místo tohoto termínu bylo vhodnější použít termín antijudaismus, užívá se termín antisemitismus (i když je nesprávný) stále.

G. Messadié²⁹ rozlišil v dějinách několik antisemitismů, které mají své různé příčiny:

- předkřesťanský (řecko-římský) antisemitismus,
- antijudaismus a antisemitismus křesťanů,
- nacionalistický antisemitismus.

Ve starém Řecku a Římě měly nejprve protižidovské tendence charakter pomluv: např. odpočinek Židů v posledním dnu týdne zvaný šabat byl vykládán jako jejich lenost; další pomluva tvrdila, že Židé vykrmují řecké hochy, aby je pak obětovali, nebo že se Židé modlí k oslům a vepřům.

Po vzniku křesťanství se objevily jiné představy: Židé zavinili smrt Ježíše Krista; kromě toho se nechtěli stát součástí většinové církve, byli potom přirovnáváni ke zvířatům i k obyčejnému hmyzu, který je možno zničit.

Středověký antisemitismus měl kromě náboženských a psychologických zdrojů také zdroje ekonomické: Židé se mohli zabývat tzv. peněžním obchodem - např. půjčováním peněz na úrok. Je jisté, že věřitelé, pokud nechtěli a nemohli platit, rádi vytáhli do boje proti domu, majetku i životu svého židovského věřitele. V průběhu let byli Židé nuceni žít v oddělených částech měst (zvaných „ghetta“), nosit zvláštní znamení odlišující je do ostatních (žlutá či

červenobílá kolečka nebo stužky na svrchní části oděvu, dále zvláštní pláštěnky, kápě, čepce či klobouky). K tradičním obviněním se přidala další: že Židé znesvěcují hostie, že provádějí rituální vraždy (hlavně dětí), že šíří nemoci a otravují studně.

Antisemitismus vyvrcholil snad nejvíce v propagandě nacistů za 2. světové války, jak to dokládá číslo 6 miliónů zavražděných evropských Židů.³⁰ Tím se však nevyčerpal a pokračoval, skryt za politickou rouškou, i po 2.světové válce, zejména v komunistických zemích.

- 26) **Pavlát, Leo:** Antisemitismus - nejsetrvalejší zášť v dějinách lidstva, in: **Sadek, Vladimír, a jiní:** Židé - dějiny a kultura, 1. vyd., Praha, Židovské muzeum v Praze 1997, str. 83
- 27) **Bauer, Yehuda:** O použitelnosti definic: Antisemitismus v dnešní Evropě, in: Antisemitismus v posttotalitní Evropě, 1. vyd., Praha, Nakladatelství Franze Kafky 1993, str. 46.
- 28) **Pavlát, Leo:** Antisemitismus - nejsetrvalejší zášť v dějinách lidstva, in: **Sadek, Vladimír, a jiní:** Židé - dějiny a kultura, 1. vyd., Praha, Židovské muzeum v Praze 1997, str. 83.
- 29) **Messadié, Gerald:** Obecné dějiny antisemitismu, 1. vyd., Praha, PRÁH 2000, stran 320
- 30) **Pavlát, Leo:** Antisemitismus - nejsetrvalejší zášť v dějinách lidstva, in: **Sadek, Vladimír, a jiní:** Židé - dějiny a kultura, 1. vyd., Praha, Židovské muzeum v Praze 1997, str. 101.